Uchwała Nr XIX/152/12
Rady Gminy Kłodawa
z dnia 22 sierpnia 2012r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kłodawa na lata 2012 – 2016

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2001r Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) Rada Gminy w Kłodawie ustala, co następuje :

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kłodawa na lata 2012 - 2016 , stanowiący Załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kłodawa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Andrzej Legan

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XIX/ 152/12
Rady Gminy Kłodawa z dnia 22 sierpnia 2012r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE KŁODAWA NA LATA 2012 - 2016

WPROWADZENIE

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz do zapobiegania występowaniu postaw i zachowań aspołecznych , grożących patologiami, w tym przemocą domową.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.), znowelizowana ustawą z dnia 10 czerwca 2010r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, nakłada na gminy obowiązek tworzenia legalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy , prowadzenia poradnictwa i interwencji w przypadku jej zaistnienia, w szczególności poprzez działania edukacyjne , zapewnienie osobom dotkniętych przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenia zespołów interdyscyplinarnych.

Konieczność podejmowania zdecydowanych działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika również z *Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (* Dz.U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 ze zm. *) oraz Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (* Dz.U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 ze zm.).

Strategia Integracji i rozwiązywania problemów społecznych Gminy Kłodawa na lata 2008-2013r, przyjęta w dniu 29 października 2008r. Uchwałą Nr XXV/189/08 Rady Gminy w Kłodawie przyjmuje jako jeden z celów operacyjnych przeciwdziałania przemocy domowej, będącego elementem celu strategicznego – *Budowanie sprawnego systemu profilaktyki rozwiązywania problemów uzależnień.* Jednym z kierunków działań do zrealizowania celów operacyjnych jest opracowanie i realizacja lokalnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Również *System Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną na lata 2008 – 2012* przyjęty dnia 30 kwietnia 2008r. Uchwałą Rady Gminy Kłodawa Nr XX/143/08 wskazuje ochronę dziecka przed wykorzystywaniem i molestowaniem jako jeden z celów operacyjnych w poprawie stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży.

W swojej uchwale rada określiła następujące zadania do tego celu:

1. Monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży
2. Inicjowanie programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej , wykorzystywania i molestowania dzieci w rodzinie i środowisku
3. Promocja instytucji udzielających pomocy, np. telefon zaufania, program „ Niebieska Linia”
4. Współpraca wszystkich lokalnych instytucji zajmujących się przemocą.

CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie **przemoc** to :
„ Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny- osoba najbliższa w rozumieniu art.155§11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r.- Kodeks karny , a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną , wolność , w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą."

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do badania. Istnieje wiele mitów i stereotypów, które przyczyniają się do pogłębiania tego problemu. Panuje pogląd, że przemoc dotyczy tylko rodzin z tzw. marginesu społecznego i jest związana wyłącznie z alkoholem. Drugim problemem jest stereotyp, że w sprawy rodzinne nie należy się wtrącać. Natomiast skalę występowania zjawiska obrazują następujące liczby:

- 64 % Polaków zna w swoim otoczeniu takie rodziny, o których słyszeli lub wiedzą, że dochodzi w nich do różnych form przemocy,
- 52 % badanych osób twierdzi, że zna rodziny, w których dochodzi do przemocy psychicznej ,
- 44 % badanych poznało rodziny, w których dochodziło do przemocy fizycznej
- 26 % kojarzy rodziny, w których występuje przemoc ekonomiczna ,
- 12 % badanych spotkała się z rodzinami, w których pojawiła się przemoc seksualna ,
- 11 % osób jest krzywdzonych wielokrotnie w rodzinie.[1]

Przemoc domowa :

- jest intencjonalna tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad ofiarą ;
- jest skutkiem nierównowagi sił pomiędzy sprawcą a ofiarą przemocy;
- narusza prawa i dobra ofiary sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka : prawo do nietykalności fizycznej, godności ;
- powoduje cierpienie i ból .

[1] Źródło : *Informator dla świadka przemocy w rodzinie ,* Warszawa 2010, opracowany przez Fundację Mederi

Rodzaje przemocy

1. przemoc fizyczna obejmująca , działania bezpośrednie , które wyrządzają ból i cierpienie fizyczne;
2. przemoc psychiczna , która jest bezpośrednim działaniem krzywdzącym, wykorzystującym mechanizm procesów psychologicznych;
3. przemoc seksualna, działająca w obszarze zachowań seksualnych, naruszająca intymność pożycia;
4. przemoc ekonomiczna , dotycząca warunków materialnych, która opiera się na uzależnieniu ofiary od statusu materialnego sprawcy;
5. zaniedbywanie – niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych , medycznych i emocjonalnych osób zależnych , a także nie zapewnienie im podstawowych warunków bytowych .

Prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:
art. 40 Konstytucja Rzeczpospolitej Polskiej – nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych.
art. 207 § 1 kk - znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na stan psychiczny lub fizyczny – podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat (ścigane z urzędu)*.
art. 191 § 1 kk – kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania , zaniechania lub znoszenia – podlega karze pozbawienia wolności do lat 3 (ścigane z urzędu)*
art. 197 § 1 kk – kto przemocą lub groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inna osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat (ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego)**
art. 209 § 1 kk – kto uporczywie uchyla się od wykonywania ciążącego na nim z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nie łożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych – podlega karze pozbawienia wolności do lat 2 (ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego)**

** ściganie z urzędu polega na tym, że prokurator i policja prowadzą postępowanie niezależnie od woli i zgody osoby pokrzywdzonej. Wycofanie skargi lub odmowa zeznań nie jest podstawą do umorzenia postępowania , jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniono przestępstwo.*

*** ściganie na wniosek polega na tym, że bez wniosku osoby pokrzywdzonej postępowanie w danej sprawie nie może być wszczęte.*

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2009r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).

Program będzie realizowany także w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 1964r. Nr 9, poz. 59 , z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. – kodeks karny (Dz.U. z 1997r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 10\997r. – kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997r. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485).
- Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (Dz.U. z 2007r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.).

Założenia do Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kłodawa na lata 2012 – 2016 opierają się również o dokumenty :

- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE KŁODAWA

Na terenie Gminy Kłodawa dane liczbowe dotyczące przemocy są gromadzone w podmiotach takich , jak : Policja , Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych , Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej .

ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU PRZCIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE KŁODAWA

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary przemocy.
2. Za przemoc zawsze jest odpowiedzialny sprawca przemocy , bez względu na to, co zrobiła ofiara.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest bezskuteczna.
6. Ofiara przemocy cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
7. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu ofiary i decyzjach , jakie podejmuje , bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez spójne działanie wszystkich służb oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy poprzez podniesienie świadomości społecznej.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy (psychologicznej, prawnej, terapeutycznej , socjalnej) dla ofiar przemocy w rodzinie,
2. Zwiększenie skuteczności działań wobec sprawców przemocy,
3. Podniesienie poziomu wiedzy, świadomości lokalnej dotyczącej przemocy domowej oraz zmiana nastawienia świadków przemocy do występowania o pomoc dla osób pokrzywdzonych,
4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, poprawa skuteczności podejmowanych działań.
5. Działania profilaktyczne promujące styl wychowania dzieci bez przemocy.

DZIAŁANIA

1. Przeprowadzanie specjalistycznych szkoleń dla : pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia , członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, funkcjonariuszy Policji w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej.
2. Diagnoza ilościowa i jakościowa zjawiska przemocy w Gminie Kłodawa.

3. Systematyczna edukacja społeczności Gminy Kłodawa przez lokalne środki przekazu, która ma przede wszystkim na celu zwalczanie stereotypów utrudniających pomaganie , a także uwrażliwienie na sytuację ofiar przemocy (drukowanie ulotek , zakup broszur, zamieszczanie w lokalnej prasie i gablotach stałych informacji, kampanie informacyjne i edukacyjne , itp.)
4. Powołanie i funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego z następującym zakresem działań :

a/ analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe i wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej

b/ przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy

c/ występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie znęcania się nad rodziną

d/ występowanie do odpowiednich jednostek organizacyjnych służb z wnioskami o podjęcie działań interwencyjnych lub prewencyjnych w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie

e/ motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej

f/ inicjowanie podejmowania natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc

g/ monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

h/ prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej

i/ powoływanie i rozwiązywanie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach , w składzie ustalanym w zależności od potrzeb.

5. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w Punkcie Konsultacyjnym ds. Przemocy przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Kłodawie tj. działania interwencyjne mające na celu zatrzymanie przemocy oraz działania terapeutyczne wobec osób, które w przeszłości doświadczały przemocy , a obecnie cierpią na zaburzenia będące skutkiem doświadczania przemocy
6. Udzielanie bezpłatnych porad prawnych ofiarom przemocy domowej
7. Prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy
8. Współpraca z instytucjami prowadzącymi ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie
9. Pomoc psychologiczna dla dzieci , które są ofiarami przemocy
10. Ochrona osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych przed przemocą domową i zapewnienie im pomocy psychologicznej
11. Wszelkie inne poczynania mogące przyczynić się do powstrzymywania przemocy w rodzinie , a nie ujęte w niniejszym programie
12. Organizowanie grup edukacyjnych dla rodziców w celu promocji wychowania dzieci bez przemocy.

REALIZATORZY PROGRAMU:

Koordynatorem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kłodawa w latach 2012 – 2016 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie przy współpracy z :

- Urzędem Gminy w Kłodawie
- Gminną Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Posterunkiem Policji w Kłodawie
- Szkołami na terenie Gminy Kłodawa
- Ośrodkami Zdrowia w Kłodawie, Wojcieszycach i Różankach
- Kuratorem sądowym
- Świetlicami wiejskimi

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie
2. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie
3. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą
4. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy
5. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie
6. Zbudowanie sytemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą
7. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach wynikających z przemocy .

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie będą środki gminy oddane do dyspozycji Zespołu Interdyscyplinarnego . Dodatkowo , niektóre działania z zakresu przeciwdziałania przemocy będą realizowane w ramach Gminnej Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pozyskiwane też będą środki pozabudżetowe z innych źródeł.

MONITORING

Wójt Gminy Kłodawa sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacja programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

ZAŁĄCZNIKI :

1. Wykaz placówek działających na rzecz ofiar przemocy w rodzinie

Załącznik nr 1 do Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kłodawa na lata 2012-2016

WYKAZ PLACÓWEK DZIAŁAJĄCYCH NA RZECZ OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE

1. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie **Niebieska Linia**
- Poradnia telefoniczna w sprawach przemocy w rodzinie czynna w dni powszednie w godzinach od 14.00 - 22.00 **tel. 22 668 - 70 - 00**
- dyżur prawny w ramach poradni odbywa siew poniedziałek i srodę w godzinach od 18.00 – 22.00

2. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gorzowie Wlkp. ul. Okrzei 39, **tel. 95 721-42-15** (pomoc psychologiczna, prawna , schronisko)

3. Ośrodek Wsparcia Rodziny Gorzów wlkp. ul. Kazimierza Wielkiego 42 **tel. 95 720-16-42** pomoc psychologiczna, poradnictwo)